

Mas Gelabert / Can Gelabert / El Gelabert

Copons

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Vinya del Sabater-Balç d'en Fitó, 08289
Emplaçament	Al nord-oest del nucli urbà, sota el Balç Fitó i al nord de la Vinya del Sabater
Alçada:	475m

Coordenades:

Latitud:	41.64389
Longitud:	1.5115
UTM Est (X):	376039
UTM Nord (Y):	4611309

Classificació

Número de fitxa	08071-69
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 000701700CG71B
Fitxes associades:	
<u>Molí del Gelabert</u>	
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa:	dj., 22/05/2014 - 02:00

Descripció

Masia aïllada de grans dimensions, formada per diversos cossos adossats que li confereixen una planta força irregular, amb un pati delimitat per aquestes construccions. L'edifici principal és de planta rectangular, està distribuït en planta baixa, dos pisos i golfes, i presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener perpendicular a la façana principal, que està orientada a ponent. Majoritàriament, les obertures són rectangulars i han estat reformades. Destaca el portal d'accés allindat situat a la façana de ponent i la característica galeria de la façana de migdia. Està formada per tres arcs escarsers sostinguts per pilars quadrats, amb les impostes motllurades. La galeria té sortida a una terrassa descoberta ubicada a la cantonada sud-oest de l'edifici. Adossats a la banda de ponent del volum principal hi ha dos petits cossos rectangulars amb teulades d'un sol vessant, destinats en origen a les tasques productives del mas. Presenten portals rectangulars amb llindes de fusta. Adossat a la banda de tramuntana hi ha un volum de planta rectangular que integra un passadís bastit en pedra, el qual dóna accés al pati tancat des del nord. Aquest passadís s'obre mitjançant dos arcs rebaixats bastits amb pedra disposada a sardinell i està cobert per una volta de mig punt. Al interior es conserva el mecanisme d'una antiga premsa. Al costat hi ha un cobert rehabilitat de planta rectangular, amb la teulada de dues vessants sostinguda per un pilar central. La construcció és bastida en pedra desbastada i sense treballar, lligada amb morter de calç i disposada de manera regular. A la banda de llevant de l'edifici principal hi ha un volum aïllat de planta rectangular, amb la coberta d'un sol vessant, que es troba força enrunat.

Història

Segons la documentació escrita conservada per la família que sempre n'ha tingut la propietat (els Tudó), la masia de can Gelabert ja estava consolidada a principis del segle XVII. L'any 1671 hi ha constància documental del molí fariner, les restes del qual estan situades sota de la casa. I a finals de segle s'inicien les primeres disputes amb els propietaris de cal Torra de la Masia, per la utilització de l'aigua de la riera de la Fontdolla (actual riera Gran) pels seus molins. Sembla que les terres del mas sempre es van dedicar al cultiu de la vinya fins a l'aparició de la fil·loxera, entre 1887 i 1890, que acabà amb la producció. Posteriorment, una part de la vinya es va replantar de nou amb ceps americans i també es va iniciar el cultiu de cereals. Aproximadament des de l'aiguat de l'any 1914, que inutilitzà el molí definitivament, fins l'any 1944, a la masia hi van haver masovers. En aquesta època, la família Tudó marxà de Copons.

Bibliografia

MICALÓ I AUMEDES, Anna; VILA I CARABASA, Josep M.; AMIGÓ I BARBETA, Jordi (1997). Els Molins de Copons. Molí del Gelabert. Molí núm. 6. Barcelona: Diputació de Barcelona [inèdit]. MICALÓ I AUMEDES, Anna; VILA I CARABASA, Josep M.; AMIGÓ I BARBETA, Jordi (2004). "Molí del Gelabert". Camí Ral. Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons, núm. 17, p. 2. RIERA, Antoni (1999). Inventari de masies i construccions en sòl no urbanitzable de Copons. Copons [inèdit]. SOTERAS CORBELLÀ, Montse (2009). "Masies i veïnats de Copons (II)". Camí Ral. Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons, núm. 27, p. 6-7.

